

ΕΡΕΥΝΕΣ ΚΟΥΡΣΑ ΜΕ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Ελληνες επιστήμονες συμμετέχουν στις πέντε κλινικές μελέτες για φάρμακα και έξι πρωτόκολλα για κατανόηση και αντιμετώπιση του ιού

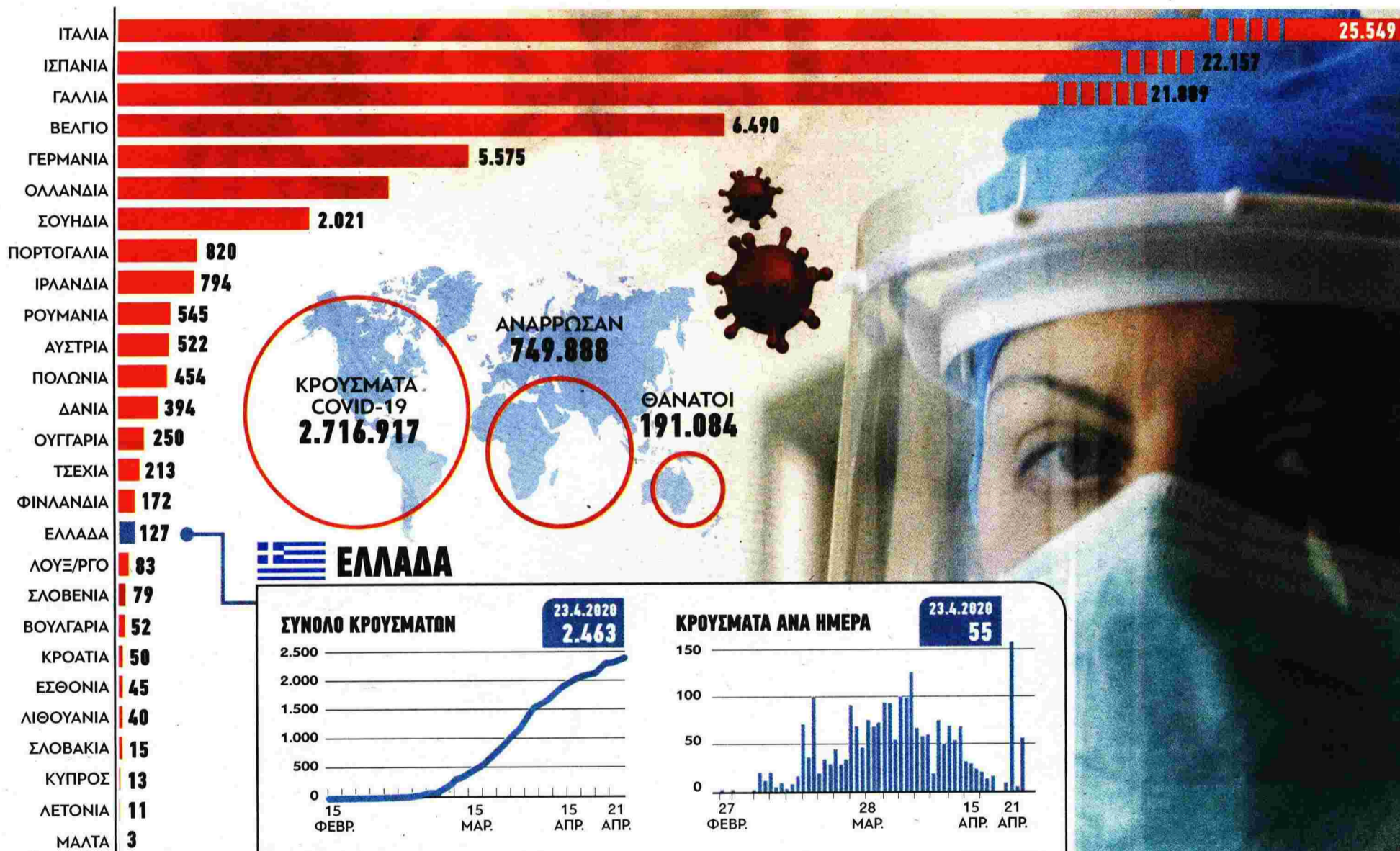
ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ ΠΑΠΑΔΟΜΑΡΚΑΚΗ

Κλινικές μελέτες και σειρά κλινικών πρωτοκόλλων για την κατανόηση και παρακολούθηση της ασθένειας που προκαλεί ο νέος κορωνοϊός διενεργούνται στη χώρα μας, συχνά με τη συνεργασία των Ελλήνων ερευνητών με ομολόγους τους στο εξωτερικό. Μέχρι στιγμής, ο ΕΟΦ έχει δώσει την έγκρισή του για κλινικές μελέτες σε πέντε φαρμακευτικές ουσίες, τις remdesivir, tosilizumab, anakinra, κλωροκίνη και κολχικίνη, οι οποίες ήδη χρησιμοποιούνται ως πιθανές θεραπείες για τους νοσηλευόμενους στα νοσοκομεία αναφοράς. Οι ουσίες αυτές χρησιμοποιούνται ανάλογα με τη βαρύτητα της νόσου των ασθενών, με τη κλωροκίνη να αποτελεί το πρώτο σχήμα από την πρώτη μορφή της νόσου και η οποία καθώς χρησιμοποιείται σε μικρές δόσεις, έχει μέχρι στιγμής καλά αποτελέσματα, χωρίς να παρουσιάζει τα προβλήματα καρδιοτοξικότητας που έχουν καταγραφεί στις ΗΠΑ. Εκεί οι δόσεις είναι

πολύ μεγαλύτερες και ο χρόνος χορήγησης αφορά ασθενείς που βρίσκονται τουλάχιστον σε μέσο επίπεδο βαρύτητας της νόσου, όπου ο ιός έχει επεκταθεί στον ανθρώπινο οργανισμό. Σε ό,τι αφορά το remdesivir, η παρασκευάστρια φαρμακευτική Gilead έχει δεσμευθεί για τη χορήγηση του πειραματικού -ακόμη- φαρμάκου στο πλαίσιο του προγράμματος πρώιμης πρόσβασης και στη χώρα μας.

Αντίστοιχα, η φαρμακευτική Roche, παρασκευάστρια του μονοκλωνικού αντισώματος tosilizumab, έχει διαβεβαιώσει την πρόσβαση των ασθενών στο φάρμακο, στο πλαίσιο του νέου θεραπευτικού πρωτοκόλλου, παρότι δεν έχει έγκριση για χρήση κατά του νέου κορωνοϊού. Το πρωτόκολλο προβλέπει τη χρήση του στη σοβαρή πνευμονία από Covid-19. Αντίστοιχη κλινική μελέτη διενεργεί η εταιρεία και διεθνώς, ενώ παράλληλα παρακολουθεί και τις ανεξάρτητες μελέτες που διενεργούνται με τη χρήση του συγκεκριμένου αντισώματος.

Η κολχικίνη διερευνάται με στόχο τη μείωση των καρδιαγγειακών συμβάντων εξαιτίας της φλεγμονής που προκαλεί στην καρδιά η τοξικότητα του νέου κορωνοϊού.

ΠΗΓΗ: ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ Johns Hopkins

Τέλος, η ουσία anakinra, ανταγωνίστρια της ιντερλευκίνης 1, διερευνάται στο πλαίσιο της αναστολής της καταγίδας κυτοκινών, της υπερδραστικοποίησης δηλαδή του ανοσοποιητικού συστήματος του ασθενούς στην προσπάθεια να αντιμετωπίσει τον ιό. Στόχος της μελέτης είναι η παρεμπόδιση του ιού να προκαλέσει βαριά πνευμονία και να αποφευχθεί η ανάγκη για διασωλήνωση του ασθενή.

ΚΛΙΝΙΚΑ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

• **Η ερευνητική δραστηριότητα δεν σταματά στη χρήση των φαρμάκων που έχουν έγκριση για άλλες παθήσεις** και υπάρχουν ενδείξεις ότι έχουν και κάποια αποτελεσματικότητα έναντι του νέου κορωνοϊού. Οι αιματολόγοι του ΕΚΠΑ, με επικεφαλής τον πρότανη Θ. Δημόπουλο και επιστημονική υπεύθυνη την αν. καθηγήτρια Μαριάννα Πολίτου, προχωρούν στη συλλογή πλάσματος από το αίμα ασθενών που έχουν αναρρώσει, με σκοπό τη χορήγησή του σε βαριά νοσούντες. Ο στόχος είναι η υποβοήθηση του ανοσοποιητικού συστήματος του

βαριά πάσχοντα με αντισώματα από άλλους ασθενείς που νίκησαν τον ιό.

• **Το Ιατρείο Οσφρησης και Γεύσης του Νοσοκομείου Παπαγεωργίου**, με επικεφαλής τον αν. καθηγητή ΑΠΘ Ιορδάνη Κωνσταντινίδη, μετέχει στην παγκόσμια έρευνα 500 επιστημόνων από 38 χώρες για να εξακριβωθεί αν η ανοσμία είναι σύμπτωμα της νόσου Covid-19. Η έρευνα έχει σκοπό να αναγνωρίσει τη συχνότητα του πρώιμου συμπτώματος της νόσου. Σύμφωνα με τους επιστήμονες, η ανοσμία και η αγευσία είναι συμπτώματα που μπορεί να παρατηρηθούν και στη γρίπη, αν και σε μικρή συχνότητα. Ανάλογα με τα αποτελέσματα, θα διερευνηθεί η ανάγκη άτομα με αγευσία και ανοσμία, που δεν πάσχουν από αλλεργίες, ρινίτιδα ή ιγμορίτιδα, να τίθενται σε προληπτική καραντίνα.

• **Ομάδα ερευνητών της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ με επικεφαλής τον καθηγητή Παθολογίας-Λοιμώξεων Ευάγγελο Γιαμαρέλλο**, σε συνεργασία με ερευνητές της Ελληνικής Ομάδας Μελέτης της Σήψης περιέγραψαν την πολύπλοκη διαταραχή που προκαλεί ο ιός Covid-19. Η μελέτη έγινε αποδεκτή στο διεθνές κύριος επιστημονικό περιοδικό Cell Host & Microbe και περιγράφει αναλυτικά πώς η νόσος Covid-19 οδηγεί τον οργανισμό σε αναπνευστική ανεπάρκεια. Οπως εξηγεί ο κ. Γιαμαρέλλος, αυτό γίνεται με δύο δρόμους. Ο ένας κατευθύνεται από μία πρωτεΐνη που ονομάζεται ιντερλευκίνη-1 και ο άλλος από μία άλλη που ονομάζεται ιντερλευκίνη-6. Ευτυχώς υπάρχουν διαθέσιμα φάρμακα που στοχεύουν και τις δύο πρωτεΐνες.

• **Το Ερευνητικό Εργαστήριο της Μονάδας Αλλεργιολογίας-Ανοσολογίας της Β' Παιδιατρικής Κλινικής του ΕΚΠΑ** διερευνά τα χαρακτηριστικά της ιοφορίας σε παιδιά και ενήλικους ασθενείς και την επίδραση του ιικού πολλαπλασιασμού στη βαρύτητα της λοίμωξης. Ο υπεύθυνος της Μονάδας, καθηγητής Νίκος Παπαδόπουλος, συντονίζει διεθνή προσπάθεια για την αξιολόγηση της επίδρασης του Covid-19 στα παιδιά με άσθμα.

• **Στην ενδελεχή διερεύνηση του συνδρόμου απελευθέρωσης κυτταροκινών**, που οδηγεί σε σοβαρή λοίμωξη από τον νέο κορωνοϊό, προχώρησαν οι πρότανης του ΕΚΠΑ, καθηγητής Θεραπευτικής Αιματολογίας - Ογκολογίας Θαν. Δημόπουλος και ο αν. καθηγητής Ευστ. Καστρίτης. Στη μελέτη τους επισημαίνουν τα κενά που αντιμετωπίζει η επιστημονική κοινότητα, ενώ παρατηρούν ότι μέχρι και 20% των περιστατικών εμφανίζουν σοβαρή νόσηση με πυρετό και πνευμονία, που οδηγεί σε σύνδρομο οξείας αναπνευστικής δυσχέρειας. Αυτή η επιπλοκή είχε παρατηρηθεί σε ασθενείς με SARS και MERS (μάλιστα ήταν η κύρια αιτία της σοβαρής νοσηρότητας), αλλά και σε ασθενείς με οξεία Β-λεμφοβλαστική λευχαιμία, που λαμβάνουν γενετικά τροποποιημένα αυτόλογα Τ-λεμφοκύτταρα (CAR-T cells). Πιθανολογούν, ότι ο SARS-CoV-2 μολύνει και τα δενδριτικά κύτταρα. Η ελαττωματική ενεργοποίηση των Τ-λεμφοκυττάρων λόγω της δυσλειτουργίας των δενδριτικών κυττάρων, πιθανόν να συμβάλει στην ανοσοπαθολογία του Covid-19. Περιγράφουν έτσι το ενδεχόμενο χρήσης φαρμάκων που αναστέλλουν τις κυτοκίνες, μονοκλωνικών αντισωμάτων, αντικαρκινικών φαρμάκων κ.λπ., τα οποία αποτελούν αντικείμενο διεθνών κλινικών μελετών.

• **Διεθνής πολυκεντρική μελέτη της ψυχολογικής επιβάρυνσης και των σωματικών συμπτωμάτων σε επαγγελματίες υγείας από την πανδημία**, στην οποία συμμετείχε ο καθηγητής Νευρολογίας του ΕΚΠΑ Γ. Τσιβγούλης, έγινε αποδεκτή στο περιοδικό Brain, Behavior and Immunity. Συνολικά μετείχαν 906 επαγγελματίες υγείας. Μεσοίας ή μεγάλης βαρύτητας κατάθλιψη, άγχος και στρες διαγνωσθηκαν στο 5%, 9% και 2% του δείγματος, αντίστοιχα. Επίσης μέτρια ή σοβαρή μετατραυματική διαταραχή άγχους διαπιστώθηκε στο 4% των επαγγελματιών υγείας. Το πιο συχνό κλινικό σύμπτωμα ήταν η κεφαλαλγία, που καταγράφηκε στο 32%.

